

[A. Lyng.]

trods danske butikspriser. Selvom man tager den delvise skattefrihed i betragtning — for vi har jo skat i form af vareafgifter — er lønningerne endnu for små, skønt de nu er langt større end sultelønningerne før nyordningen. De altfor store forskelle i løn og andre fordele mellem udsendte og ikke udsendte opretholder utilfredshed til skade for begge parter. Ingen familie, der ønsker at holde en nogenlunde tidssvarende, forsvarelig levestandard kan i vore dage leve af 300—400 kr. pr. måned, heller ikke i Grønland. De ikke udsendte i modsætning til de udsendte har ingen friboliger og må betale husleje, når staten yder dem logi. De har ganske vist ret til rentefri husbygningslån på indtil 16 000 kr., men man skal huske, at det er langt dyrere at bygge hus i Grønland, dobbelt så dyrt som i Danmark, til trods for at byggegrunden er gratis, og levetiden for et træhus er langt kortere end for et murstenshus. Dette forhold nedsætter yderligere de ikke udsendtes lønninger i forhold til de udsendtes, der ofte har dobbelt så stor løn, gratis bolig, permissionsret og flere andre fordele. For unge grønlandere, der er uddannet i Danmark, men som ikke er placeret som udsendte, har disse store forskelle betydet demoralisation og for arbejdet ødelæggende mindreværdskomplekser, mens andre af den grund er blevet i Danmark og er tabt for Grønland, der mangler indfødt arbejdskraft.

Det grønlandske erhvervsliv og eksportproduktionen, der er lige så nødvendig for landets trivsel og fremskridt som i andre lande, er endnu lille, også i forhold til befolkningstallet. Men produktionen skal iøvrigt ses på baggrund af, at mere end 40 pct. af befolkningen består af børn. Kun 37 pct. deltager aktivt i produktionen. Bedre helbred og højere gennemsnitslevealder vil med tiden forøge producenterne antal.

Fiskeriet spiller stadig en dominerende rolle. Fiskeriantallet, der i de senere år har været dalende på grund af små priser, er nu pludselig atter stigende på grund af forbedrede priser. Midtgrønlandske distrikter har haft god fangst i år, medens yderdistrikterne har mindre god fangst på grund af megen storsis og svigtende torskeforekomster. Vi skal herved huske, at fiskeriet stadig baseres på hvert enkelt distrikts

hjemmefiskeri, og at fisken ikke opsøges som i alle andre fiskerilande. Her ligger den største hemsko for fiskeriets udvikling.

De store banker udenfor kysten er ved at blive betydelige fiskerifelter, også målt med international målestok. Et par hundrede fremmede trawlere, et stort antal linedampere og mindre fiskerifartøjer arbejder her hver sæson med stort udbytte ligesom et mindre antal bådelaag med fast station fra land. Et stærkt indtryk får man, når man aflægger Færingerhavn et besøg og ser de store fangster, der landsættes dér. Men Grønland og det egentlige Danmark deltager kun minimalt i det store fiskeri. Grønland ejer knap eet eneste søgående fiskerifartøj, og der drives ikke fra grønlandsk side et søgående fiskeri, udover at der fra et enkelt sted — Sukkertoppen — drives et ikke ubetydeligt og ikke altid ufarligt havkatfiskeri med små 22 fods både udfor kysten sommer og vinter.

Chancerne for fjord- og skærgårdsfiskeri er langt fra udnyttet i Midtgrønland. Store rejebanker i Diskobugten er man først nu i gang med at udnytte. Fra en enkelt by, Sukkertoppen, som jeg lige nævnte, hvor der er placeret et moderne erhvervsanlæg med fiskerikaj og mekanisk materiel, drives fiskeriet dog så energisk, at handelen nu på flere år normalt ikke kan aftage de daglige fangster, til trods for at fiskerne endnu kun bruger små, farlige både til fiskeriet, og at det kun er byens egne fiskere, der driver fiskeriet. Når anlæggene og markedsforholdene tillader det, er der chancer for en flerdobling af fiskeriet her.

Det samme gælder et andet distrikt på midtkysten med et helårsfiskeri, et distrikt, som er underbefolket med fiskere. Chancerne her er langt fra udnyttet. Jeg kan f. eks. nævne, at der på et udsted i Godthaabsfjorden med 250 mennesker indhandles over 1 mill. kg årlig. Såfremt man rådede over flere fiskere og fiskeriarbejdere, kunne fangsten flerdobles. Navnlige manglen på arbejdskraft er generende, og i den bedste sæson i år, april måned, er der kun indhandlet torsk i ca. 10 dage i udstedet, mens fiskeriet stod stille i ca. 20 dage, fordi der ikke er tilstrækkelig arbejdskraft til at behandle de store fangster. Og det skete på en årstid, da størstedelen af Grønlands fiskere savnede arbejde.